

PERKMAN
RADOSŤ, KTORÁ ZOSTANE ♡

Rozprávka o kúzle skutočného sveta

OFLAJNER

Václav Toman

**Ilustrovala
Lucie Sobelová**

PERKMAN

© Václav Toman, 2023

Illustrations © Lucie Sobelová, 2023

ISBN 978-80-88331-42-1

Prvá kapitola

Oflajnerov žetón

Bola nedeľa ráno a Peťo sa hral na počítači. Robil to každý víkend a prebiehalo to vždy rovnako. Len čo sa prebudil, pretrel si oči, ešte v pyžame sa posadil k stolu a začal masť Palfift, svoju obľúbenú počítačovú hru. Rodičia ešte spali, preto mu nikto nehovoril, že by sa mal aspoň prezliecť a naraňajkovať. Práve cez víkendy si Peťo svoj bezstarostný život užíval naplno. Ako osemročný ešte nemal veľa povinností. Voľný čas trávil hlavne hraním počítačových hier a sledovaním rozprávok alebo hraním sa s tabletom a mobilom. Cez pracovné dni síce musel chodiť do školy a sem-tam napísať aj domácu úlohu, ale tých nemával veľa. Aj počas týždňa väčšinu času trávil zábavou.

Po hodine hrania Peťovi začalo škvíkať v bruchu. Keď už od hladu nemohol vydržať, vybral sa do kuchyne. Tam si vzal rožok, k nemu plátok syra a presunul sa do obývačky. V obývačke jedol rád, pretože mohol popritom pozerať telku.

„Hav, hav, vypni tú telku aspoň pri raňajkách,“ káral ho ich psík Riko.

„Dávajú rozprávku,“ odvrkol mu Peťo s plnými ústami a ani sa naňho nepozrel.

„Fíha, a čo je toto?“ spýtal sa Riko a pozeral na skriňu, kde bol na policičke opretý predmet, ktorý vyzeral ako žetón alebo minca.

„To je Oflajnerov žetón,“ povedal Peťo hrdo. „Dostal som ho pred tromi rokmi v poslednom ročníku škôlky za to, že trávim čas offline ako správny chalan.“

„Čo znamená offline?“ spýtal sa Riko a vrtel pri tom chvostíkom, pretože sa mu žetón veľmi páčil.

„To znamená, že chodím často von, nevysedávam pri počítači, telke ani tablete. Radšej sa hrám s naozajstnými hračkami, behám vonku, maľujem, niečo vyrábam. Všetko naozaj, nielen akože, ako to býva vo videohrách. Hrám sa v skutočnom svete, rozumieš?“

„Ale ved' to už celé týždne nerobíš, hav!“ odpovedal Riko. „Odkedy si dostal k ôsmym narodeninám počítač, nevieš sa od neho odlepiť. Von takmer nechodíš, radšej sedíš pri telke. Už to na tebe začína byť vidno. Pamätáš, ako ťa minule mama vážila? A aká bola prekvapená, že ti za taký krátky čas pribudlo šesť kíľ? Keď to takto pôjde, budeš okrúhlučký ako pampúšik.“

„To nie je pravda! No dobre, tak hrám, ale nie tak veľa, ako hovoríš,“ rozčúlilo bacuľatého Peťa.

Prišlo mu ľúto, že ho psík takto osočil. Hral síce pomerne veľa a rozprávky pozeral často, ale spočiatku to nerobil sám od seba. Rodičia naňho v poslednej dobe nemali toľko času ako kedysi. Mali veľa práce, a tak Peťovi často nič iné nezostávalo. Počítačové hry a rozprávky ho úplne pohltili a pomáhali mu zahnať nudu, keď sa mu rodičia nemohli venovať. Boli však aj dni, keď by mama s ockom mali na Peťa čas, ale to

už bolo komplikované Peťa od rozprávok a počítača odlepiť. Už si na ne jednoducho zvykol a bolo ťažké prestať ich hrať. Zdali sa mu veľmi zábavné v porovnaní s nudnými hrami, ktoré chceli hrať ostatní. „A kto ich vôbec potrebuje?“ pomyslel si vždy, keď sa s ním chcel niekto hrať. „Keď chcem ja, nemajú čas,“ či už išlo o rodičov alebo kamarátov, „a počítačové hry sú tu vždy, keď ich potrebujem.“

„A na čo je ten žetón?“ pýtal sa zvedavo Riko.

„Keď budem mať osemnásť rokov, s týmto žetónom sa budem môcť stať dospelým a robiť všetko, čo robia dospelí. Keby som ho nemal, zostal by som stále takýto malý,“ ukazoval Peťo medzi palcom a ukazovákom na pravej ruke, aký by bol malý.

„Ahaav,“ čudoval sa Riko a ďalej pozoroval, ako sa žetón blyští na polici.

„Vďaka nemu sa môžem hrať na počítači. Keby som ho nemal, rodičia by mi zakázali pozerieť rozprávky alebo hrať hry na počítači dlhšie ako tridsať minút denne. Povedali mi to, keď som žetón dostal. Vieš si to predstaviť, tridsať minút? To je veľmi málo. Za taký čas sa nedostaneš v žiadnej hre ani do ďalšieho levelu,“ vysvetľoval psíkovi a pokračoval, „keby som ho vraj niekedy stratil, všetko mi dovoľia, iba keď budem mať žetón zase späť. Preto naň musím dávať veľký pozor, inak bude zle,“ hovoril Peťo s vážnou tvárou a naozaj to tak myslel, pretože život bez počítača a rozprávok si nevedel ani predstaviť.

„A pôjdeš ma teraz vyvenčiť?“

„Jasnačka, ideme!“

„Hurrrááá... hav!“

O 2 mesiace neskôr...

Ráno sa Peťo, ako to bolo v posledných týždňoch zvykom, prekotúlal z postele na stoličku k počítaču. „Tu máš, potvora!“ kričal a trieskal pri tom do klávesnice. Vtom prišiel Riko s vôdzkou v papuli a veselo zašušlal: „Hauhauhau, pôjdeme huon?!“ Peťo sa ani neotočil.

„Teraz nemôžem,“ povedal a hral ďalej.

„Ale...“ snažil sa oponovať Riko, ale bolo to márne, Peťo ho už nevnímal. Ešte chvíľu stál vo dverách, potom sklopil uši a chvost, otočil sa a odišiel z izby.

Popoludní to Riko skúsil znova a veselo spustil:

„Hav, hav, pôjdeme von?!“

Peťo už nehral na počítači, ale s telefónom v ruke skúšal robiť smiešne fotky. Fotil sám seba, rôzne sa pri tom škeril a vyplazoval jazyk. „Teraz nemám čas.“

Večer prišiel Riko s vôdzkou v papuli znova, tentoraz už nevrtil chvostíkom a skleslým hlasom prosíkal:

„Tak čo, pôjdeme von?“

Peťo tentoraz sedel na gauči v obývačke a v ruke mal televízny ovládač. „Ja by som aj šiel, ale teraz ide rozprávka. Tak môžeme ísť po nej. Alebo zajtra?“ odbil Rika.

V ten deň sa Riko vycikal v predsieni. Mama s ockom sa hnevali a vysvetľovali Peťovi, že nemôže nechávať Rika bez prechádzky. V nasledujúcich dňoch sa Peťo polepšil a s Rikom zašiel von aspoň raz denne, aj keď len veľmi nerád odchádzal od Palfitu a ďalších počítačových hier, od hrania sa s mobilom, od rozprávok a od Youtube.

Druhá kapitola

Leto je tu

Medzitým začali letné prázdniny a Peťovo polepšenie netrvalo dlho. V polovici júla sa všetko vrátilo do starých kolají. Bola streda, krásny slnečný prázdninový deň. Riko ešte nebol na prechádzke a deň sa pomaly preklopil do popoludnia. Rodičia sa ešte nevrátili z práce, Rika tak mohol vyvenčiť iba Peťo.

„Tak čo, pôjdeme už von?“

„Nevidíš, že teraz nemôžem? Mám niečo rozrobené na tablete a nechcem od toho odchádzať. Mám prázdniny, vieš.“

„Ach, hav,“ povedal Riko, otočil sa vo dverách a odišiel z Peťovej izby. Ako ho len dostanem od tých technológií preč, pomyslel si. „ÁÁÁ, už to mám,“ vykrikol psík vo vedľajšej miestnosti, takže ho Peťo nepočul, „budem ho musieť oklamať a keď už budeme vonku, tak sa môžem rovno vycikať!“

Riko utekal späť k Peťovi do izby: „Hav, hav, prišla nám pizza! Pôjdeš po ňu?“ spýtal sa Riko.

„Nie som hladný. Ak ju chceš, nech ju nechajú za dverami,“ odvrkol len Peťo.

„Vrrrr,“ precedil medzi tesákmi Riko. Napadlo mu, že na to treba niečo rafinovanejšie.

Trvalo len päť minút, kým vymyslel, ako ho dostať od počítača, ku ktorému sa jeho dvojnohý kamarát premiestnil hneď po tom, ako odložil tablet. Vedel, že Peťo je dobrý chlapec a že keď niekto iný bude potrebovať pomoc, nenechá to len tak.

Riko znova vbehol do Peťovej izby a kričal: „Peťo, Peťo, rýchlo, nejaká pani na ulici spadla a potrebuje pomoc, asi je zranená!“

„Čože?!“ preľakol sa Peťo a rýchlo vystrelil od počítača smerom k balkónovým dverám, aby sa pozrel z balkóna, čo sa tej pani prihodilo.

S tým Riko nepočítal. Keď sa Peťo pozrel cez zábradlie smerom na ulicu, bolo mu všetko jasné. „Žiadna zranená pani tam nie je,“ hovoril rozčúlene.

„Asi už musela odísť,“ snažil sa psík dostať z chúlостivej situácie ďalším klamaním.

„Grrr,“ zavrčal Peťo a urobil to tak rozčúlene, že to znelo skoro ako Rikovo „vrrr“. Potom sa vrátil späť k počítaču, aby mohol pokračovať v hraní Palfiftu. To ho o chvíľu prestalo baviť, vzal do ruky mobil a začal sa ním fotiť. Riko sedel obďaleč a sklamane ho sledoval.

Musím vymyslieť niečo lepšie. Niečo, čo na Peťa naozaj zaberie, pomyslel si.

Netrvalo dlho a Riko vbehol k Peťovi, poskakoval na všetkých štyroch a panicky brechal. Snažil sa pôsobiť čo naj dôveryhodnejšie, aby mu Peťo uveril. „Peťo, Peťo, rýchlo, na dvore mi horí búda, musíme ju ísť uhasiť.“

Tentoraz sa Peťo veľmi zlakol, pretože od búdy by mohol chytiť aj dom, a tak rýchlo schmatol hasiaci prístroj a utekali s Rikom po schodoch dolu na dvor. Keď prišli k búde, Peťo už vedel, ktorá bije.

„Žiadna búda tu nehorí, Riko!“ zahnal sa už rukou na psíka, akože tentoraz to už naozaj prehnal.

„Asi ju uhasil už niekto iný,“ snažil sa psík opäť vyklučkovať. Tomuto klamstvu Peťo nemohol uveriť už vôbec, pretože na prvý pohľad bolo vidno, že búda nie je vôbec obhorená. A keď nie je obhorená, nemohla ani horieť, to dá predsa rozum.

„Riko, že sa nehanbíš! Taký veľký pes a takto klamať...“
Peťo vedel, že psík nehovorí pravdu a len sa ho snažil
znova prekabátiť. Vrátili sa späť hore a Peťo sa zas
usadil k počítaču. Ešte chvíľku bol rozčúlený, no keď
sa znova ponoril do hrania hier, výraz na jeho tvári sa
pomaly menil. „Tu máš, potvora,“ kričal ako vždy pri
trieskaní do klávesnice a na psíkovu ďalšiu eskapádu
už ani nepomyslel.

„Vzdávam sa,“ povzdychol si Riko po tom, ako mu Peťo znova vynadal za to, že si vymýšľal. „Ten chalan je stratený prípad, všetok čas trávi len hraním hier na počítači, hrá sa na mobile alebo s tabletom. Ved' takto sa správne deti nehrajú! Keby to bolo len pár minút, to by som ešte pochopil, ale on sa takto hráva celé dni od rána do večera. Ani zdravé to nie je,“ frflal si popod ňufák. Pomalým krokom kráčal do obývačky, kde mal svoj pelech.

Ešte šťastie, že keď vybehli von s hasiacim prístrojom, stihol sa aspoň vycikať. Už by to dlhšie naozaj nevydržal. Keď vchádzal do obývačky, všimol si, že je v nej akosi chladno. Okno bolo dokorán otvorené. Povedľa okna bola opretá stará hnusná metla obalená pavučinami. Vyzerala však čudne, namiesto širokovej násady mala staré káble od elektroniky.

„Čo tu robí tá čudná metla a prečo je to okno otvorené?“ pomyslel si Riko a bol by sa stavil, že okno nikto z nich neotváral. Keď sa však otočil k skrini, skoro sa od strachu pocikal aj napriek tomu, že už predtým vonku svoju potrebu vykonal.

Stála tam stará škaredá čarodejnica v potrhaných čiernych šatách, ktoré boli, tak ako jej metla, oblepené pavučinami. Z vrečka jej trčal najnovší mobilný telefón Pier-X20. Čarodejnica mala na tvári strašný výraz a veľkú bradavicu, ktorá vyzerala ako gombík televízneho ovládača.

Stála pred otvorenou vitrínou a... a kradla Peťov
Oflajnerov žetón!
„Stoj, vrrr, hav, vrrrráť tam ten žetón,“ vrčal statočne
psík.

Lenže čarodejnica sa len zasmiala a mávla rukou, zrejme vykonala nejaké kúzlo, psík vyletel do predsiene a zabuchli sa za ním dvere.

Riko bežal rýchlo za Peťom. „Peťo, Peťo, rýchlo, nejaká čarodejnica ti kradne Oflajnerov žetón.“

„To určite, ved' ja poznám to tvoje rýchlo,“ odsekol Peťo a ani neodlepil oči od monitora, „to je ďalší z tvojich trikov, ako ma dostať von, čo? Nie je náhodou tá čarodejnica pani, ktorá sa zranila na ulici a potom ti zapálila búdu?“ vysmieval sa mu Peťo.

„Vážne, rýchlo, vrrrrýchlo!“ naliehal psík. Keď videl, že to nikam nevedie, utekal k sediacemu Peťovi a zahryzol mu do nohavice. „Rýchlo, upaľuj do obývačky,“ hovoril Riko s plnými ústami, kým žuval Peťovu nohavicu, keď sa ho snažil vytiahnuť zo stoličky.

„Au, psisko jedno! Ved' dobre, už idem!“

Peťo s Rikom vbehli do obývačky a len v diaľke v okne zazreli čarodejnicu, ako letí na metle a mizne v mrakoch. Polica bola prázdna, Oflajnerov žetón bol preč.

Tretia kapitola

Čaroonlajnica

„Môj žetón je fuč,“ povedal zdrvene Peťo, „čo teraz budem robiť? Ach jaj. Prepáč, Riko, že som ti neveril.“ V izbe sa rozhostilo ticho, že by ste počuli spadnúť špendlík.

„Veď ja ti to odpúšťam,“ prelomil Riko mlčanie, „a tiež sa ti ospravedlňujem. Myslel si si, že si zas vymýšľam. Keby som ti predtým neklamal, veril by si mi a možno by sme čarodejnicu ešte stihli zastaviť.“

„Ospravedlnenie sa prijíma, odpustené,“ povedal mu Peťo, „ale ten žetón musím dostať späť! Bez neho, keď budem mať osemnásť rokov, sa nebudem môcť stať dospelým. Keď to mama s ockom zistia, zakážu mi počítač aj všetky ďalšie technológie. Teda, dovoľia mi polhodinku denne, ale to je skoro ako keby mi ich zakázali úplne.“

„Nuž, ale ako ho dostaneme späť?“ vypytoval sa Riko. „Ako vyzerala tá čarodejnica?“ skočil mu Peťo do reči svojou otázkou.

Riko Peťovi detailne opísal všetko, čo si pamätal – ako čarodejnica vyzerala, akú mala metlu, spomenul si aj na telefón, čo mala vo vrecku. S každým ďalším

detailom sa Peťova hrôza stupňovala. Vyvalil oči a ústa si zakryl dlaňou.

Keď Riko skončil, nastalo úplné ticho. Peťo stratil reč a hľadel kamsi do prázdna. Trvalo mu asi minútu, kým opäť prehovoril.

„Ale nie, to nebola obyčajná čarodejnica,“ šepol Peťo, „to bola čaroonlajnica. Zlá čarodejnica, ktorá loví Oflajnerove žetóny deťom, ktoré trávajú veľa času

pri počítači, tablete, mobile, telke, jednoducho pri technológiách, namiesto toho, aby sa hrali bez nich. Za trest im ho zoberie a ony sa potom nemôžu stať dospelými. Okrem toho veľa rodičov bez žetónu nedovoľuje deťom technológie používať alebo len trochu, ako moji rodičia.“

„Ach hav,“ odpovedal psík, „tak čo budeme robiť?“ Opäť nastalo ticho. Peťov mozog frčal na plné obrátky, kým konečne prehovoril: „Máme len jednu možnosť, napísať Oflajnerovi. To je naša, vlastne moja, jediná nádej!“

„Naša. Naša nádej, pretože ja ti pomôžem!“ vyhrkol Riko a trikrát odhodlane zaštekal. „Ale kto je ten Oflajner?“

„Oflajner je majster. Nikto nevie, čo je vlastne zač. Nieкто hovorí, že je to dobrý čarodejník, iný zas, že je to škriatok. S istotou o ňom môžeme povedať len jedno, nikdy nie je online, nehrá sa na počítači ani tablete, nepozera telku.“

„Tak mu napíš e-mail, haf,“ vyštekol Riko.

„Nepoužíva internet, čo si hluchý?“

„Tak ako to urobíme? Potrebujeme sa dozvedieť, ako môžeme získať žetón späť.“

„Pošleme mu list poštou.“

„Pso-štou? To je nejaká psia správa? To by som vedel pomôcť!“ zvolal Riko a dvakrát zvesela zaštekal.

„Nie psoštou, ty psisko, ale poštou. Poštára predsa už poznáš a on pracuje práve na pošte. Keď napíšeme list, dáme ho do obálky a hodíme ho do schránky, pošta

ho doručí tam, kam potrebujeme. Nikto síce nevie Oflajnerovu presnú adresu, ale raz som počul nášho poštára hovoriť, že sa ponáhľa, pretože musí doručiť list Oflajnerovi. On bude určite vedieť, kam list doručiť. Na obálku napíšeme len PRE OFLAJNERA.“

Poobede sa Peťo pustil do písania listu. Našťastie mal už osem rokov a chodil do školy. V písaní bol zo všetkých v triede najlepší, poznal už všetky písmenká a písal veľmi úhľadným písmom. S pravopisom mal však problémy, mýlil si tvrdé a mäkké „i“ aj hlásky v slovách. V tom bol naopak najhorší zo všetkých v triede a stále nosil zlé známky, rodičia sa kvôli tomu hnevali. Dúfal však, že Oflajner ho pochopí, aj keď v liste urobí pravopisnú chybu.

„Dopíš tam ešte STOP,“ radil Riko.

„A prečo?“

„To sa v nalievavých správach píše. Videl som to v telke. Za každé slovo alebo vetu musíš napísať STOP,“ vysvetľoval dôležito chlupáč.

Dokončený list vyzeral takto:

*Myli Oflajner STOP prosím o pomoc STOP zlá
čaroonlajnica ukradla moj žetón STOP potrebujem
ho zpet STOP Pomuožeš mi?
Peťo STOP*

Už prešiel viac ako týždeň odvtedy, čo Peťo s Rikom hodili list do schránky pri pošte, no stále sa nič nedialo. Peťo už bol nervózny a doma sa neskutočne nudil. Keď mama s ockom zistili, že nemá svoj Oflajnerov žetón, podľa očakávania mu obmedzili hranie na počítači len na pol hodiny denne. Obmedzenie platilo aj pre rozprávky. Mohol buď polhodinu pozerať rozprávku, alebo sa polhodinu hrať na počítači, ale nemohol robiť jedno aj druhé. O to väčšie utrpenie prežíval.

Nudu zaháňal tým, že chodil s Rikom na prechádzky. Psík mal samozrejme radosť, ale mrzelo ho, že je jeho dvojnohý kamarát taký nešťastný.

Až raz v pondelok, jedno júlové popoludnie, konečne našiel v poštovej schránke list. Od Oflajnera.

Štvrtá kapitola

List od Oflajnera

Peťo otvoril list tak nedočkavo, že okrem obálky natrhol aj žltkastý papier, na ktorom bol odkaz napísaný. Našťastie zostal čitateľný:

*Milý Peťo,
Čaroonlajnica môže ukradnúť žetón len deťom, ktoré trávajú priveľa času na počítači, tablete, mobile a pri televízii. Kradne žetón deťom, ktoré nechodia von alebo sa nehrajú doma. Hraním doma mám na mysli tie staré pekné hry, na ktoré nepotrebuješ žiadne technológie, počítače či televízor. Inak je žetón chránený mojim kúzlom a aj pred zlou ježibabou je v bezpečí. Ty si však všetko porušil, trávil si príliš veľa času pri počítači, televízore a iných technológiách a ochranné kúzlo nefungovalo. Preto mohla čaroonlajnica tvoj žetón ukradnúť...*

Prestal na chvíľku čítať a pozrel na Rika, ktorý nasadil výraz „ved' som ti to hovoril“. Riko veľmi dobre vedel, že by Peťo nemal tráviť toľko času hraním hier na počítači, na tablete a mobile a mal by s ním radšej chodiť viac von.

Vedel, že by sa mali hrať, ako sa hrávali kedysi. Už sa mu to snažil viackrát vysvetliť, ale on psíka vôbec nepočúval. Teraz to Peťo chápal, ale už bolo neskoro. Pokračoval v čítaní:

Existuje spôsob, ako môžeš žetón získať späť. Musíš tráviť dostatok času offline, to znamená hrať sa bez technológií tak, ako sa deti hrávali kedysi

– bez počítača, televízora alebo tabletu. Hrať hry, ktoré majú deti rady, ale už na ne zabudli. Za každú hru alebo splnenú aktivitu ti pošlem čarovnú samolepku. Keď ich všetky nalepiš na hárok papiera, ktorý nájdeš v tomto liste, dovedie ťa to k Tvojmu žetónu.

K listu bol priložený hárok papiera, na ktorom bolo dvadsaťjeden prázdnych okienok. Na každú samolepku jedno. Dvadsať bolo maličkých, posledné väčšie.

Po splnení každej aktivity Ti v schránke nechám správu. Nájdeš v nej ďalšiu aktivitu alebo viac aktivít, za ktoré môžeš dostať samolepku. Je jedno, či splníš všetky aktivity alebo len niektoré z nich, za každú Ti pošlem samolepku. A ešte niečo: všetkých 21 samolepiek musíš získať do konca prázdnin. Posledná úloha musí byť hotová najneskôr 31. augusta, potom sa okno uzavrie.

Tak veľa šťastia, držím Ti palce.

Tvoj Oflajner

P. S. Rovno pridávam prvú aktivitu: Zahraj si Človeče, nehnevaj sa.

P. P. S. Pamätaj si: Kým hru dokončíš a získaš žetón späť, nesmieš tráviť pri počítači, televízore alebo iných technológiách priveľa času, inak Ti samolepka nepríde. Nezabudni na to!

Tá posledná veta bola celkom zbytočná, pretože rodičia mu počítač a ďalšie veci aj tak zakázali, mohol na nich byť maximálne tridsať minút denne. Keď dočítal, povedal Rikovi, že s úlohami začnú hneď zajtra, dnes by si ešte rád oddýchol. Zvyšok dňa strávil uvažovaním, či sa mu podarí všetko stihnúť do konca leta a ako to vôbec vydrží bez hrania na počítači a bez rozprávok. Ležal na posteli a premýšľal.

Bolo 28. júla večer a Peťo ešte netušil, že začína jedno z najpozoruhodnejších letných dobrodružstiev, aké kedy zažije.